

Vieraiden kielten opetussuunnitelmien yhteiset linjaukset

Laaja-alaisen osaamisen osa-alueet vuosiluokkakokonaisuuksittain

Englannin ja ruotsin kielissä laaja-alaiset osaamisen osa-alueet ja niiden tavoitteet on kirjattu vuosiluokkakokonaisuuksittain kielikohtaisen opetussuunnitelman yhteydessä. A2- ja B2- kielissä on omat yhteiset tavoitteet.

Työskentelytavat

Kieltenopiskelussa hyödynnetään mahdollisimman monipuolisia ja vaihtelevia työskentelytapoja, joiden valinnassa osallistetaan myös oppilaita.

Työskentelytapojen valinnassa huomioidaan oppilaiden ikäkausi ja hyödynnetään toiminnallisia työskentelymalleja. Tavoitteena on huomioida kaikki kielenopiskelun osa-alueet: suullinen ja kirjallinen osaaminen, kuuntelemisen taidot sekä sanojen ja rakenteiden hallinta.

Työskentelyssä hyödynnetään esimerkiksi:

- autenttista materiaalia (äänikirjat, laulut, sadut, animaatiot, musiikki, elokuvat)
- draamaa ja liikuntaa sekä muita erilaisia kinesteettisiä työskentelytapoja (liikkeiden yhdistäminen oppimiseen, esim. käsinuket, pelit, leikit, laulut)
- tieto- ja viestintäteknologiaa (esim. tiedonhaku, omien tuotosten videointi, henkilö- tai luokkakohtaisen blogin pitäminen, kieleen tutustuminen äänen, kuvien ja kirjoitettujen lähteiden avulla)
- tekstinkäsittelyohjelmia
- sähköisiä opetusmateriaaleja (esim. kielenoppimispelit)
- kuvia, piirtämistä ja värejä (esim. kuvasanakirjan tuottaminen)
- erilaisia pari- ja ryhmätöitä sekä työpistetyöskentelyä.
- kieliportfoliota
- itse- ja vertaisarviointia
- oppilaiden omaa materiaalia ja mielenkiinnon kohteita
- lähiseudun kontakteja (esim. vierailut eri kohteisiin, pienimuotoisen tapahtuman kuten kielisuunnistuksen, muotinäytöksen tai kahvilan järjestäminen)
- yhteistyötä toisten oppiaineiden kanssa
- ääntämisen harjoittelussa esimerkiksi minimipariharjoituksia, tongue twisters -loruja ja homonyymeja

Yhteistyö oppiaineiden välillä

Seuraavat ajatukset yhteistyöstä eri aineiden kanssa ovat esimerkkejä, ja niitä voi muokata, soveltaa ja vaihdella oppilaiden kykyjen ja kiinnostuksen, sekä resurssien mukaan.

Vieraiden kielten välinen yhteistyö:

- Kielipelit, joissa esimerkiksi suomen ja englannin kielten avulla opetellaan muita kieliä
- Kielikasvatus ja oppilaiden kokonaiskielitaidon hyödyntäminen (esim. rakenteiden erojen ja samankaltaisuuksien vertailu, aihekokonaisuuksien sanastolliset ja sisällölliset yhteneväisyydet)
- Kielenopiskelutaidot

Suomen kieli ja kirjallisuus:

- Kielitietoisuuden herättely, kielen analysointi ja tutkiminen
- Eri kielten vaikutus suomen kieleen ja päinvastoin (esim. suomen suomen, lainasanat, sanojen johtaminen, johtimet)
- Kielellisten kompensatiostrategioiden harjoittelu (esim. sanaselitykset, kiertoilmaukset)
- Eri maiden kirjallisuuden klassikot

Kuvaamataito ja käsityö:

- (Etnisten) käsitöiden ohjeiden etsiminen eri lähteistä ja töiden toteuttaminen
- Julisteet sanaston ja rakenteiden oppimisen apuna
- Työvaiheiden kuvaus ja raportointi

Musiikki:

- Eri maiden pop-kulttuuri
- Eri maiden keskeiset artistit ja musiikkityylit

Liikunta:

- Sanaston oppiminen toiminnallisuuden ja leikkien kautta (esim. kehonosat, aakkoset, viikonpäivät)
- Kohdekielisten maiden urheilulajeihin ja -kulttuureihin tutustuminen

Historia ja yhteiskuntaoppi

- Siirtomaat, eri kielten leviäminen ja vaikutukset toisiinsa, vähemmistöt
- Eri maiden yhteinen historia (esim. miksi Suomessa opiskellaan ja puhutaan ruotsia, Ruotsin ja Saksan vaikutus Suomen historiaan ja kieleen)
- Kielialueiden oma

Tietotekniikka

- Videoiden kuvaaminen (esim. haastattelut, animaatiot, lyhytelokuvat, äänitykset)

- Koodaaminen

Matematiikka

- Säännöt ja kaavat toimivat samoin kielissä

Ympäristöoppi

- Tuoteselosteet
- Raportti kemian tai fysiikan kokeellisista töistä

Maantietoa

- Eri maiden maantieteellinen sijainti ja keskeiset alueet ja paikat
- Eri maiden yhteydet toisiinsa (esim. Pohjoismaat)
- Suomi osana Pohjoismaita

Opinto-ohjaus

- CV, TET-raportti, erikieliset TET-paikat
- Opiskelutaidot ja -strategiat
- Erikieliset oppimisympäristöt
- Kieltenopiskelun jatkumo peruskoulun jälkeen

Uskonnot ja elämänkatsomustieto

- Kulttuurinen suvaitsevaisuus
- Vähemmistöt, kansalaisten perusoikeudet
- Uskontojen vaikutukset kulttuureihin (esim. juhlapäivät, perinteet)

Kotitalous

- Etnisten ruokien valmistaminen ja eri maiden ruokakulttuureihin tutustuminen sekä niiden esittely (esim. valmistaminen, ohjeiden etsiminen, ruokakulttuurien vaikutukset toisiinsa, pakkausselosteet)

Terveystieto

- Posterit eri aihepiireistä (esim. oma perhe, vapaa-aika, ravitsemus, elintarvikkeiden ravintosisällöt)
- Ruokapäiväkirjan pitäminen

A2-kielten laaja-alaiset

Laaja-alaisen osaamisen osa-alueet vuosiluokkakokonaisuuksittain

Luokat 4-6

Neljännellä luokalla A2-kielten opiskelussa painotetaan laaja-alaisen osaamisen osa-alueita Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3):

- Herätetään kiinnostus ja myönteinen asennoituminen kielten opiskeluun mm. musiikin, leikkien ja pelien avulla.
- Uuden opiskeluryhmän syntyessä panostetaan ryhmäytymiseen ja sosiaalisiin taitoihin sekä positiivisen opiskeluympäristön luomiseen.
- Tutustutaan systemaattisiin kielenopiskelutaitoihin, esimerkiksi opetellaan huolehtimaan läksyistä ja tehtävistä.
- Opetellaan huolehtimaan kielenopiskeluvälineistä.

Viidennellä luokalla painotetaan A2-kielten opiskelussa laaja-alaisen osaamisen osa-alueita Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2):

- Tutustutaan paikalliseen ja joidenkin kohdekielisten maiden kulttuuriperintöön.
- Harjoitellaan erilaisia ilmaisutapoja (eleet, ilmeet, kehonkieli) ja niiden merkityksiä vuorovaikutuksessa.
- Panostetaan kielen ääntämisen harjoitteluun.

Kuudennella luokalla painotetaan A2-kielten opiskelussa laaja-alaisen osaamisen osa-alueita Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1) ja Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5):

- Harjoitellaan tiedonhaun ja kriittisen tiedonkäsittelyn perusteita (esim. oppilaat haastattelevat toisiaan ja oppivat toisistaan/toisiltaan, hakukoneiden käytön harjoittelu ja luotettavien lähteiden löytäminen).
- Harjoitellaan tekstinkäsittely- ja kielenopiskeluohjelmien käytön perusteita (esim. helpon tekstin ulkoasun muokkaaminen ja jäsentely).
- Tutustutaan kielenoppimispeleihin ja oppimisympäristöihin.

Luokat 7-9

Seitsemännellä luokalla A2-kielen opiskelussa painotetaan laaja-alaisen osaamisen osa-alueita Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1) ja Monilukutaito (L4).

- Vahvistetaan aiemmilla vuosiluokilla opittuja oppimaan oppimisen ja vuorovaikutuksen taitoja.
- Opetellaan tunnistamaan omia vahvuuksia ja kehittämisen kohteita (esim. oppimisstrategia ja -tyylit, ongelmanratkaisu yhdessä ja itsenäisesti).

- Tutustutaan erilaisiin teksteihin ja opetellaan tuottamaan niitä itse kykyjen mukaan (esim. erilaisiin medioihin tutustuminen ja niiden käyttö).

Kahdeksannen luokan A2-kielen opiskelussa painotetaan laaja-alaisen osaamisen osa-alueita Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2) sekä Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5).

- Harjoitellaan tiedonhakua ja tekstin tuottamista erilaisia tvt-menetelmiä käyttäen (esim. tekstinkäsittelyohjelmat, lyhyt animaatio) ja tekstien analysointia (esim. elokuvien juonitiivistelmät ja analysointi).
- Harjoitellaan itse- ja vertaisarviointia annettujen kriteerien pohjalta (esim. toisten tekstien arviointi ja rakentavan palautteen antaminen).
- Harjoitellaan kohdekielisten maiden kulttuurikäytänteitä vuorovaikutustilanteissa (esim. arvot, perinteet, fraasit, ilmaisut).

Yhdeksannen luokan A2-kielen opiskelussa painotetaan laaja-alaisen osaamisen osa-alueita Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3), Työelämätaidot ja yrittäjyys (L6) ja Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen (L7).

- Harjoitellaan erilaisten jatko-opinto- ja työelämään liittyvien tekstien tuottamista.
- Harjoitellaan itsenäisen työskentelyn taitoja (esim. voidaan hyödyntää portfolio työskentelyä yhdeksannen luokan sisältöjen suorittamisessa).
- Tutustutaan ja harjoitellaan erilaisia yhteiskunnassa vaikuttamisen keinoja (esim. mielipiteen ilmaisu, tulevaisuuden suunnitelmat, yhteiskunnan jäsenenä toimiminen, ympäristötoiminta).
- Tutustutaan yrittäjyyshenkeen (esim. ajanhallinta, omat projektit, lähiympäristön yrityksiin tutustuminen).

B2-kielten laaja-alaiset

Kahdeksannella ja yhdeksännellä luokalla B2-kielten opiskelussa painotetaan laaja-alaisen osaamisen osa-alueita

Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1):

- Vahvistetaan aiemmillä vuosiluokilla harjoiteltuja oppimaan oppimisen ja vuorovaikutuksen taitoja.
- Opetellaan tunnistamaan omia vahvuuksia ja kehittämisen kohteita (esim. oppimisstrategia ja -tyylit, ongelmanratkaisu yhdessä ja itsenäisesti).

Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2):

- Tutustutaan kohdekielisten maiden kulttuuriin.
- Harjoitellaan erilaisia ilmaisutapoja (eleet, ilmeet, kehonkieli) ja niiden merkityksiä vuorovaikutuksessa.
- Harjoitellaan kohdekielisten maiden kulttuurikäytänteitä vuorovaikutustilanteissa (esim. arvot, perinteet, fraasit, ilmaisut).
- Panostetaan kielen ääntämisen harjoitteluun.

Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3):

- Herätetään kiinnostus ja myönteinen asennoituminen kielten opiskeluun mm. musiikin, leikkien ja pelien avulla.
- Uuden opiskeluryhmän syntyessä panostetaan ryhmäytymiseen ja sosiaalisiin taitoihin sekä positiivisen opiskeluympäristön luomiseen.
- Tutustutaan systemaattisiin kielenopiskelutaitoihin, esimerkiksi opetellaan huolehtimaan läksyistä ja tehtävistä.
- Opetellaan huolehtimaan kielenopiskeluvälineistä.
- Harjoitellaan itsenäisen työskentelyn taitoja (esim. voidaan hyödyntää portfoliotyöskentelyä yhdeksännen luokan sisältöjen suorittamisessa).
- Harjoitellaan itse- ja vertaisarviointia annettujen kriteerien pohjalta (esim. toisten tekstien arviointi ja rakentavan palautteen antaminen).

Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5):

- Harjoitellaan tiedonhaun ja kriittisen tiedonkäsittelyn perusteita (esim. oppilaat haastattelevat toisiaan ja oppivat toisistaan/toisiltaan, hakukoneiden käytön harjoittelu ja luotettavien lähteiden löytäminen).
- Harjoitellaan tekstinkäsittely- ja kielenopiskeluohjelmien käytön perusteita (esim. helpon tekstin ulkoasun muokkaaminen ja jäsentely).

- Tutustutaan kielenoppimispeleihin ja oppimisympäristöihin.